

Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları ve Rubriklerin (**Dereceli Puanlama Anahtarı**) Beden Eğitiminde Kullanımı

Jackie Lund

Jlund@gsu.edu

Beden Eğitimi ve Sporda Yeni Yaklařımlar Sempozyumu II'de Sunuldu.
Ankara, Türkiye

Değerlendirme, öğretim sürecinin önemli bir parçasıdır

- Öğrencinin öğrenimini izlemede kullanılır
  - Ders içeriğinin tekrar edilmesine ihtiyaç olup olmadığı konusunda öğretmene bilgi verir.
  - Öğrencilere kendi performansları hakkında geribildirim verir.
- Değerlendirmelerin amacı, öğrenci öğrenimini geliştirmek olmalıdır

Türkiye’de 1-5 sınıf düzeyindeki beden eğitimi standartlarının içeriği

- Beceriler
  - Yer değiştirerek yapılan
  - Yer değiştirmeksizin yapılan
  - Nesne kontrolü gerektiren etkinlikler
- Hareket kavramları
  - Güç, alan, düzey gibi.
- Davranış Özellikleri
  - Diğerlerine destek olmak
  - Sorumlu bir şekilde davranmak
  - Spor salonunda “iyi bir vatandaş” olmak

6-8 sınıf düzeyindeki öğrenciler için Spora Katılım odaklı standartlar

- Sporlar öğrencilerin temel motor becerileri birleştirmelerini gerektirir
- Becerili bir sporcu olmak için bilgiyi kullanmak
- Spor etkinliklerine katılıma yönelik olumlu bir tutum sergilemek.

Beden eğitiminde psikomotor becerilerin değerlendirilmesi

- Beceri testleri
  - Beceriler, sabit/değişmeyen bir ortamda değerlendirilir
    - Oyun oynama süresince becerilerin bazılarını her zaman görme fırsatı olmayabilir
    - Oyun oynatmak için oyun süresince form gözardı edilir.
- Oyun oynama değerlendirmeleri
  - Oyun oynama, öğrencilerin uyarlanmış bir ortamda becerileri ne kadar iyi kullanabildiklerini gösterir
  - Rubrikler, farklı becerilerin ne zaman kullanılacağını gösterir

Bilişsel bilgi ve hareket kavramlarının değerlendirilmesi

- Yazılı değerlendirmeler ile yapılabilir
  - Testler
  - Çalışma yaprakları
  - Projeler
- Oyun oynama süresince gözlem yapılabilir
  - Rubrikteki tanımlayıcılar sporda bilginin önemli olduğunu ifade edecek şekilde yazılmalıdır

Duyuşsal alanın deęerlendirilmesi (tutumlar ve dűşünceler)

- İstendiğinde farklı görevleri yapmaya istekli olmak
  - Öğrenme görevlerine ve oyun oynamaya katılım
- Başkalarına saygı
  - Baskın olarak oynamayı denemez
  - Kendi davranışlarını kontrol eder
- Başkaları ile işbirliği
  - Hakem uyarılarına saygı göstermek
  - Farklı özellikte olanlar ile birlikte katılım göstermek

Duyuşsal alanı değerlendirmek zordur

- Beklenen özelliği yansıtan davranışları tanımlamak gerekir
- Ortaya çıkan davranışları kaydetmek için bir form gerekir
- Aynı zamanda, tanımlanan davranışların ders ya da oyun oynama süresince görüldüğünü belirtmek amacıyla rubrik de kullanılabilir

Öğretmen, ölçütleri ürün veya performansı değerlendirerek belirlediğinde, öğrenme artar (Shanklin, 2004)

Spor Eğitimi Clubu

Kontrol listeleri veya performans listeleri kullanmak

- Psikomotor becerilerde uygun formu deęerlendirmek
  - İyi bir performansın önemli unsurlarını belirlemek
- Duyuşsal alanı değerlendirme
- Birinin diğerini değerlendirmesi için akranlar tarafından kullanılabilir
- Öğrencilerin değerlendirilmesi için öğretmen tarafından kullanılabilir

İki tür rubrik vardır

- Analitik (çözümlemeli)
  - Değerlendiricinin tanımlayıcı ya da özellik için bir nitelik düzeyi göstermesine imkan verir
  - Bir özelliğin ya da tanımlayıcının en basit (temel) bulunuş halini gösterir
  - Ders değerlendirmesi ile birlikte kullanılır
  - İki tür analitik rubrik
- Bütüncül(Tümel)
  - Performansın tamamına bakmak için kullanılır
  - Bir ünitenin sonunda değerlendirme yapmak için kullanılır

Nicel analitik rubrik

- Nitelik düzeyini göstermede sayılar kullanılır
- Sayıları daha anlamlı hale getirmek için kelimelerle bağlantı kurulur
- Her düzey bağımsızdır
  - “Daha iyi, daha kötü” gibi karşılaştırma ifadeleri kullanmaktan kaçınınız

Nitel rubrik

- Farklı düzeylere ilişkin sözlü tanımlamalar vardır
- Ortaya doğru gerilemekten kaçınmak için genellikle eşit bir düzey sayısı vardır
  - Aynı zamanda performans gösterilmeyen durum için bir “sıfır puanı” vardır
- Nicel rubrikten daha güvenilir olma eğilimi gösterir

Bütüncül rubrikler

- Analitik rubrikte olduğu gibi becerinin her bir bileşenini tek tek değerlendirmekten ziyade performansı bir bütün olarak değerlendirir
- Öğrenme sürecinde kullanılmaz
  - Genel bir puan verildiği için öğrencilere geribildirim vermek zordur
- Rubrikte yer alan farklı unsurlar diğerlerinden daha önemli ise bunların açıkça belirtilmesi gerekir

Bir rubrik yazmanın aşamaları

1. Beklenen öğrenci performansı göz önünde bulundurulur
2. Ölçütler belirlenir
  - Mükemmel, kabul edilebilir ve kabul edilemeyen performans değerlendirmesi yapılır
  - Dahil edeceğiniz betimleyici sayısına karar verilir
3. Rubrik için düzeyler yazılır
4. Rubrik denemesi yapılır

Analitik veya bütüncül rubrikler için düzeyler yazılırken:

- En düşük ile en yüksek performansını ayırt edin
- Düzeyler arasındaki farkları iyi ortaya koyun
- Öğrencilerin ne yapacaklarını tanımlayın
- Nicelik değil niteliğe önem verin

Bir şeyi 3 kez yapmak onun nitelikli olduğunu göstermez

- Karşılaştırma ifadelerinden kaçının (daha iyi, daha kötü gibi)

Rubrik'in yeniden gözden geçirilmesi

- Rubrik'in yeniden gözden geçirilmesi için deneme rubrik sonuçlarını kullanın
- Sorulacak sorular:
  - Zorluk düzeyi uygun mu?
    - Çok mu zor?
    - Çok mu kolay?
  - Düzeyler arasında belirgin bir farklılık var mı?
  - Başkalarına belirsiz gelen kelimeler var mı?

Değerlendirirken, rubrik ile öğrencilere şunları sunun:

- Neyi değerlendirdiğinizi bildirin
- Neyin önemli olduğunu ve yaparken neye odaklanmaları gerektiğini bildirin
- Öğrencilerin kendi performanslarını, öğretmenin kullanacağı ölçütlere göre kendilerinin değerlendirmelerine fırsat verin

Ölçüm motivasyoneldir!!

Spor Egitim Grubu